

Religion



1937-2017

**Počátky
českého velkopřevorství
1937-1947
(dokončení) – str. 8**

Svatý Jiří – 24. 4.

Naši jubilanti

Csr. Ing. Ivana Králiková, SSLJ, která svědomitě a nenápadně svým životem naplňuje poslání řádu, oslavila ve čtvrtek 26. ledna své 45. narozeniny, ke kterým jí srdečně blahopřejeme.



R. D. Mgr. Pavel Porochnavec, ECLJ, náš duchovní vikář, nositel bronzového kříže Pro Fide et Merite, oslavil 7. března pětáctýřicáté narozeniny. Měli jsme možnost mu následující den na zasedání Velké rady osobně popřát do dalších let k jeho úspěšné řádové i farní činnosti, jakož i k nimroodským úspěchům.



Chev. doc. MUDr. Jiří Prášek, CSc., KLJ, významný odborník v oblasti nukleární medicíny a autor mnoha odborných prací, oslavil 13. dubna 65. narozeniny. Přejeme mu mnoho osobních i profesních úspěchů v dalších letech.



Prof. PhDr. Janu Županičovi, Ph.D., SBLJ, který dosáhl 22. března věku 45 let, přejeme mnoho úspěchů v osobním i vědeckém životě. Oslavenec ke svému půlkulatému jubileu vydal společně s dalším spolubratrem, prof. Václavem Horčíčkou, knihu **Šlechta na křížovатce** o rodech Lichtenštejnů, Schwarzenbergů a Colloredo-Mannsfeldů.



—A.S.

Nové knihy

Šlechta na křížovатce

Bibliografii publikací o dějinách českých šlechtických rodů nedávno obohatila nová kniha s titulem *Šlechta na křížovатce*, jejímiž autory jsou dva renomovaní historici, úspěšní autoři mnoha publikací a lazaráni – prof. PhDr. Václav Horčíčka a prof. PhDr. Jan Županič. Více než devítisetstránková kniha se věnuje osudům české aristokracie v dramatickém období od počátku 20. století přes vznik Československé republiky až po komunistický převrat roku 1948. Autoři, zkušení historikové, kteří se bádání na poli dějin šlechty věnují již řadu let, se soustředili na klíčové události v dějinách našich předních šlechtických rodů: Lichtenštejnů, obou větví Schwarzenbergů a Colloredo-Mannsfeldů. V centru jejich pozornosti nebyly jen důsledky politických událostí, jako je první pozemková reforma, německá okupace českých zemí, druhá světová válka a následná likvidace šlechty jako politického, hospodářského a společenského faktoru, ale také zachycení každodenního života, postojů a osudů členů sledovaných aristokratických domů.

Kniha ideálně tematicky doplňuje seriál ČT2 *Modrá krev* a mohla by též potěšit příznivce Karla Schwarzenberga, který v tomto roce oslaví kulaté osmdesáté narozeniny, protože popisuje též konkrétní osudy jeho rodičů a prarodičů. *Agentura Pankrác s.r.o., Praha 2017, 912 str.*

—red

Ta zatracená skála

Kniha Luboše Taraby přináší na základě literatury a v malé míře i tištěných pramenů zdařile komponované líčení událostí několika dramatických měsíců roku 1565. Obléhání a tvrdý boj o skalnatý ostrov Malta byly událostmi, rozhodujícími budoucnosti křesťanství v evropských zemích. Třebaže se dotýkaly celého kontinentu, v politické rovině a především v konkrétní vojenské pomoci se s výjimkou papeže Pia IV. a váhavého španělského krále Filipa II. nesetkaly s větším zájmem. Osmanský sultán Sulejman I. mohl těžit z nejednotnosti křesťanských panovníků, zvláště když Evropa byla rozevrána postupující reformací. Sultán mířil především na srdce křesťanství – na Řím a papeže. Nebýt heroického úsilí řádu rytířů sv. Jana Jeruzalémského, kterým později jejich država dala název rytířů maltézských, mohl se Sulejmanův plán zdařit. Autor vypráví o úsilí řádu pod vedením nezdolného velmistra Jeana de la Valette ubránit ostrov za každou cenu. Třebaže je líčení bojů podrobné, autor se s ním vyrovnal elegantně a připravil čtenáři napínavou četbu. Škoda jen, že historické plány jsou zčásti nedostatečně zřetelné. Celkově lze však knihu rozhodně doporučit a připomenout si historickou zkušenost, že kde je zapotřebí činů, tam nemohou být náhradou sebelibivější slova. *Nakladatelství Epoque, Praha 2016, 280 str.*

—Jan Adámek



Slovo baillio	2
Z Velké rady	3
Josefské sympozium	3
SVATÝ JIŘÍ	4
POČÁTKY ČESKÉHO VELKOPŘEVORSTVÍ 1937-1947 (dokončení)	8
Horské kázání tématem duchovní obnovy (řádové rekolekce 2017)	13
Devadesátiny Benedikta XVI.	14
In memoriam kardinál Miloslav Vlk	15
Vzpomínka na Pavla R. Pokorného	16
Život zasvěcený službě Bohu a bližním (za P. Janem Josefem Budilem, OSA, SChLJ)	17
Zprávy z komend	18
Lazariánská pomoc	19
Přirůstky řádu v r. 1672	20

1. STRANA OBÁLKY: obraz Zd. J. K. Čecha Svatý Jiří

Reunion

Vydává Vojenský a špitální řád svatého Lazara Jeruzalémského – Bohe-
mia, Riegrova 1, 583 01 Chotěboř.

Vychází šestkrát ročně.

Adresa redakce:

OSLJ-B, Dr. Janského 411,
252 28 Černošice.

Šéfredaktor:

Petr J. Řehoř, KCLJ, EOSSP.

Redaktor:

PhDr. Samuel Truschka

Grafická úprava a sazba:

Daniel Vojtíšek, ComplJ.

Produkce a tisk: Virgo Art, s. r. o.

www.oslj.cz

kontakt: cvp.rslj@seznam.cz

Příspěvky do dalšího čísla Reunionu

zasílejte na e-mailovou adresu

reunion.cvp@seznam.cz

Za obsah příspěvků odpovídají autoři.

Redakce si vyhrazuje právo příspěvky
krátit.

Uzávěrka dalšího čísla je 16. 6. 2017

ISSN 1214-7443

Je čtvrtý měsíc nového roku. Teď se teprve příroda probouzí ze zimy, život se opět dává do pohybu. V tomto měsíci slavíme svátek svatého Jiří, mučedníka, který byl a je patronem především rytířských řádů, vojáků, kavalerie, obrněných jednotek, průzkumníků, ale i skautů, hospodářů, řezníků a dalších. Hlásí se k němu i celé země, jako Anglie, Rusko, Litva, Libanon, Malta či Řecko. O jeho životě se neví mnoho, snad jen to, že zemřel mučednickou smrtí v palestinském městě Lydda někdy na počátku 4. století. Nad jeho hrobem byla postavena bazilika a úcta k němu se velmi rychle rozšířila na východ i na západ. Jeho reálný životní příběh je pro nás tedy zahalen mlhou, zůstávají nám pouze legendární vyprávění, ale to není podstatné. Důležité je, jaké svědectví, jaké poučení nám tento světec skrze staletí přináší. To nejdůležitější je, že ten, kdo s vírou v Boha bojuje a nevzdává se, vítězí. Tak vnímali své poslání i středověcí rytíři a tak jej vnímají i rytíři nového věku.

Rytířství je velmi složitý fenomén, jehož největší rozkvět se datuje od počátku 12. do konce 14. století a na jehož vzniku měla velký podíl církev, zvláště pak clunijská a citeauxská reforma. Ve své podstatě staví na dvou hlavních pilířích – na odvaze a moudrosti. Ideální je, když jsou u hrdiny přítomny obě tyto vlastnosti vyváženě. Odvážný bojovník, který postrádá moudrost, je sám sobě i svému týmu stejně nebezpečný jako chytrý zbabělec. Tyto dva základní pilíře musí propojovat ocelová lana víry. Protože dobří bojovníci v sobě skrývají velkou sílu a tato síla musí sloužit dobru a pravu. Každý jednotlivý bojovník, ať už je to dnes policista či voják, to musí vědět a v této pravdě musí být stále vzděláván a utvrzován.

Je zřejmé, a právě v prostředí Vojenského a špitálního řádu svatého Lazara Jeruzalémského naprosto zřetelně, že výše uvedené se netýká jen těch „bojovníků“, jejichž „pracovním“ nástrojem je skutečná zbraň, ale každého, kdo chce spravedlivě žít a spravedlnost prosazovat ve všech možných prostředích života společnosti. Života, který jako by byl stále složitější a komplikovanější, plný polopravd, „korektních“ prohlášení, eufemismů. Tento svět před nás často staví nutnost osobního rozhodnutí.

Před nějakou dobou zveřejnil jeden policista na Facebooku svůj osobní dopis, ve kterém oznamoval svým nadřízeným, proč se rozhodl opustit policejní službu. Doslova píše, že „nechce být součástí této bezmoci“ a v komentáři byl prezentován názor, že spousta slušných policistů opouští službu. Podobné názory je možné slyšet i v souvislosti s působením v politické sféře. Slušní lidé prý v politice nevydrží. To ale není dobrý názor a přístup. Opouštění služby slušnými policisty, nevstupování do politiky slušnými lidmi je špatné rozhodnutí, v konečném důsledku kontraproduktivní. Ono totiž není kam utéci. Pokud u sboru zůstanou jen „špatní“ policisté, bude policejní práce „špatná“ a důsledky ponесou všichni, celá společnost. I ti, co odešli. Špatní lidé budou tvořit špatnou politiku. A důsledky opět ponесou všichni. I ti, co rezignovali. Tady je zřetelně vidět, jak chybí právě ono rytířství v srdci. Rytíři z boje neustupovali ani proti sebevětší přesile. A často vítězili. Jediná správná a spravedlivá možnost je přijmout svůj kříž, být se zdá sebetěžší, sloužit a pracovat. Svou přítomností prosvěcovat prostředí, být solí země a světlem světa. Neutíkat a bojovat s drakem jako svatý Jiří. A jako křesťané neváhat svým životem podávat svědectví o víře. Jedině tehdy, pokud se profesní a společenské prostory naplní dobrými lidmi, kteří se nebudou bát zůstat dobrými, pro které bude pravda na prvním místě a kteří budou věci nazývat pravými jmény, má naše společnost a náš svět naději.

„Bože, Tys posiloval svatého Jiří, aby následoval Tvého Syna v jeho utrpení a byl připraven pomáhat slabým a trpícím; ať pomáhá i nám v naší slabosti. Prosíme o to skrze Tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s Tebou v jednotě Ducha Svatého žije a kraluje po všechny věky věků. Amen.“

Jiří Ignác Laňka, jáhen



Znovu a znovu prožíváme velikonoční zázrak vzkříšení, který se dotýká každého z nás hlubokým individuálním prožíváním liturgie a snad i chutí po intenzivnějším prožívání milostí, daných nám naším řádovým společenstvím. Po účasti na rekolekcích se již netrpělivě díváme dopředu na plánovaná setkání při přípravě postulantů, kterých máme v současné době významné množství, ale i na další charitativní a kulturní počiny, spadající do oblasti řádového díla. Zanedlouho, již v květnu, vyrazí na svou pouť od španělských hranic až do Santiaga de Compostela náš přítel Jan Dušek s doprovodem za podpory českých i španělských lazaríánů. Taková tradiční pouť by jistě nebyla nic neobvyklého, pokud by ovšem nebyla realizována na elektrickém vozíku, protože Jenda vinou progresivní roztroušené sklerózy jinou možnost nemá. Je to nejen z osobního hlediska pokání, očista a obnova duchovního života, ale zároveň projev vitality, svátek a projev osobní odvahy. Svatojakubští poutníci si pouť k dalekému cíli chtěli vyprosít také uzdravení od revmatismu a splnění jiných přání. Jendovo přání je – kromě osobního cíle – také pomocí své aktivity motivovat ostatní podobně nemocné lidi. My, kteří se do této cesty zapojit nemůžeme, jí budeme pozorně sledovat díky moderním komunikačním médiím a podporovat každodenní vzpomínkou a modlitbou. Vzpomínáme na zesnulého otce Jana Budila nejen v modlitbě. Odešel ve věku dovršených 89 let, do posledních chvil přinášející obět mše svaté v augustiniánském opatství na Starém Brně, založeném již roku 1350 moravským markrabětem Janem Jindřichem, kde také jako opat působil známý Gregor Johann Mendel. Přiblížení životních osudů otce Budila přinášíme na straně 17. Život nám střídá chvíle optimistické i smutné, a tak všem přeji, aby nám přicházející jaro a léto přinesly ty spíše veselé.

Ondřej F. Vanke, GCLJ-J
bailli českého velkopřevorství

Velká rada dne 8. března 2017

Březnové jednání proběhlo podle plánu, ale bylo posunuto o týden z důvodu Popeleční středy. Po úvodní modlitbě otce Porochnavce, při níž bylo zmíněno též 10. výročí od úmrtí chev. Viléma Horáka, se další projednávané body zabývaly řádovými záležitostmi.

✱ Velká rada konstatovala, že nová podoba internetových stránek www.oslj.cz je funkční, přehledná a účinná, děkuje všem, kdo se na přípravě podíleli. Je možné operativně zveřejňovat potřebné informace.

✱ Velká rada se dále věnovala přípravám v organizačním působení komend, jejich označení a znakům.

✱ Chev. Antonín Schauer informoval o zajištění rekolekcí v Hejnicích ve dnech 24.–26. března 2017 (zpráva o průběhu je zveřejněna na str. 13). Za přípravu zajištění Velká rada chev. Schauerovi poděkovala.

✱ ČVP nemá v současné době žádné pohledávky a dluhy, mezinárodní příspěvky za 57 osob byly zaplacené ke konci února.

✱ V uplynulém období ČVP poskytlo mikropůjčku spol. Occasio k financování vybavení truhlářské dílny terapeutické komunity Magdaléna. Půjčka již byla splacena. Protože je tento způsob podpory konkrétních podnikatelských projektu vhodný, Velká rada souhlasí s pokračováním podpory ve výši cca 20 000 Kč. Financování pomocí mikropůjček má zpřístupnit finanční služby v sociální sféře těm, pro které jsou služby nabízené finančními institucemi nedostupné. Mikrofinance patří do skupiny *socially responsible investment* (SRI), kde je jako společensky odpovědná investice označována ta, která dlouhodobě investorům přináší přiměřený zisk a zároveň má pozitivní dopad na společnost.

✱ Velká rada jednala o místu a organizaci konání generální kapituly a pověřila cfr. Adámka koordinací dalších, již rozpracovaných příprav. Bylo konstatováno, že řada kroků při zajištění ubytování, jednáních

i liturgických prostorů již byla podniknuta a jdou správným směrem, za což cfr. Adámkovi děkujeme. Informace a program budou publikovány v červnovém Reunionu.

✱ Byly učiněny další kroky v podpoře pouti vozíčkáře Jana Duška do Santiaga de Compostela. Veřejná sbírka na www.caminonakoleckach.cz zajistila potřebné finanční prostředky, ČVP mimo tento systém poskytlo další dar. Dále ve spolupráci se španělským velkopřevorstvím byla dojednána pomoc přímo na místě v průběhu pouti a celá pouť se bude konat pod patronátem Řádu sv. Lazara. K tomu jsou připravována též poutnická trička a poutnické kartičky. Předjednána je také výstava fotografií v Karolinu. Dne 2. května 2017 v 10:00 přijme poutníky s delegací ČVP pan kardinál Duka, který se s poutí seznámí a udělí poutníkům požehnání na cestu. Bailli navrhl, aby za ČVP byli přítomni pouze velmistr, špitálník a kancléř.

✱ Velká rada souhlasila s návrhem kancléře, aby bylo uzavřeno memorandum s DPN Opařany dle vzoru memoranda o spolupráci uzavřeného s armádou. ČVP sice s DPN úzce spolupracuje již přes 10 let, ale takováto deklarativní dohoda uzavřena nebyla.

✱ Chev. Zdirad Čech připravuje obraz Panny Marie Lidické, který by po požehnání Svatým otcem měl být umístěn v kostele sv. Marcellina a Pietra v Lateráně. Obraz je spolufinancován členy řádu. V plánu je dovézt jej do Říma v rámci společné cesty s panem kardinálem ve dnech 1.–3. června 2017. Vzhledem k souvisejícím aktivitám členů řádu Velká rada souhlasí, aby tato akce byla zahrnuta do řádového díla.

Velká rada dne 5. dubna 2017

Vzhledem k extrémnímu vyčerpání jednotlivých členů Velké rady se konalo pouze operativní jednání, zaměřené zejména na přípravu Generální kapituly ČVP.

Ondřej F. Vanke, GCLJ-J
bailli ČVP

Josefské sympozium podporuje dialog a řešení konfliktů

České velkopřevorství převzalo z podnětu csr. JUDr. Lenky Šalamoun, SLJ, patronát nad osmým ročníkem Josefského sympozia, který se konal v polovině března na zámku Křtiny u Brna. Smyslem sympozia, které pořádá Evropský institut pro smír, mediaci a rozhodčí řízení, je rozvoj mezigeneračního dialogu, podpora otevřené komunikace, posilování schopnosti svobodného rozhodování a zmírňování konfliktů. Mezi mnoha řečníky vystoupil se svým životním příběhem, varujícím před rizikem drogové závislosti, také spolupracovník Poradny sv. Apolináře v Praze. Poradna je díky sestře Lence Šalamoun součástí řádového díla českého velkopřevorství. Na sympoziu vystoupili také Jan Dušek a Petr Hirsch, kteří se podělili se svými zkušenostmi s přípravou Camina na kolečkách – poutí do Santiaga de Compostela na vozíku.



FOTO TOMÁŠ NOVOTNÝ

Patron všech rytířů

Mons. Jan Peňáz

vatý Jiří je patronem: rytířů, jízdních vojáků (kavalérie), lukostřelců, obrněných jednotek, průzkumníků, zvěďů, skautů; agronomů, hospodářů, řezníků, sedlářů, zemědělců; Anglie, Černé Hory, Etiopie, Gruzie, Kanady, Katalánska, Řecka, Srbska, měst Barcelony, Bejrútu, Freiburgu i. B. (SRN), Istanbulu, Janova, Londýna, Lublaně, Moskvy. Atributy: Zobrazuje se jako mladý hezký rytíř v plné zbroji na bujném oři, jak kopím potírá lítou saň, před ním se svíjející. Toto vypoodobnění je symbolické. Saň značí buď zlého ducha, odvěkého nepřítele lidstva, nebo pohanství. Svátek má Jiří 24. 4. (v jiných kalendářích 23. 4. nebo 3. 11.)

JIRÍ (ŘECKY GEORGIOS) ŽIL VE 3. STOLETÍ, ZEMŘEL ROKU 303.

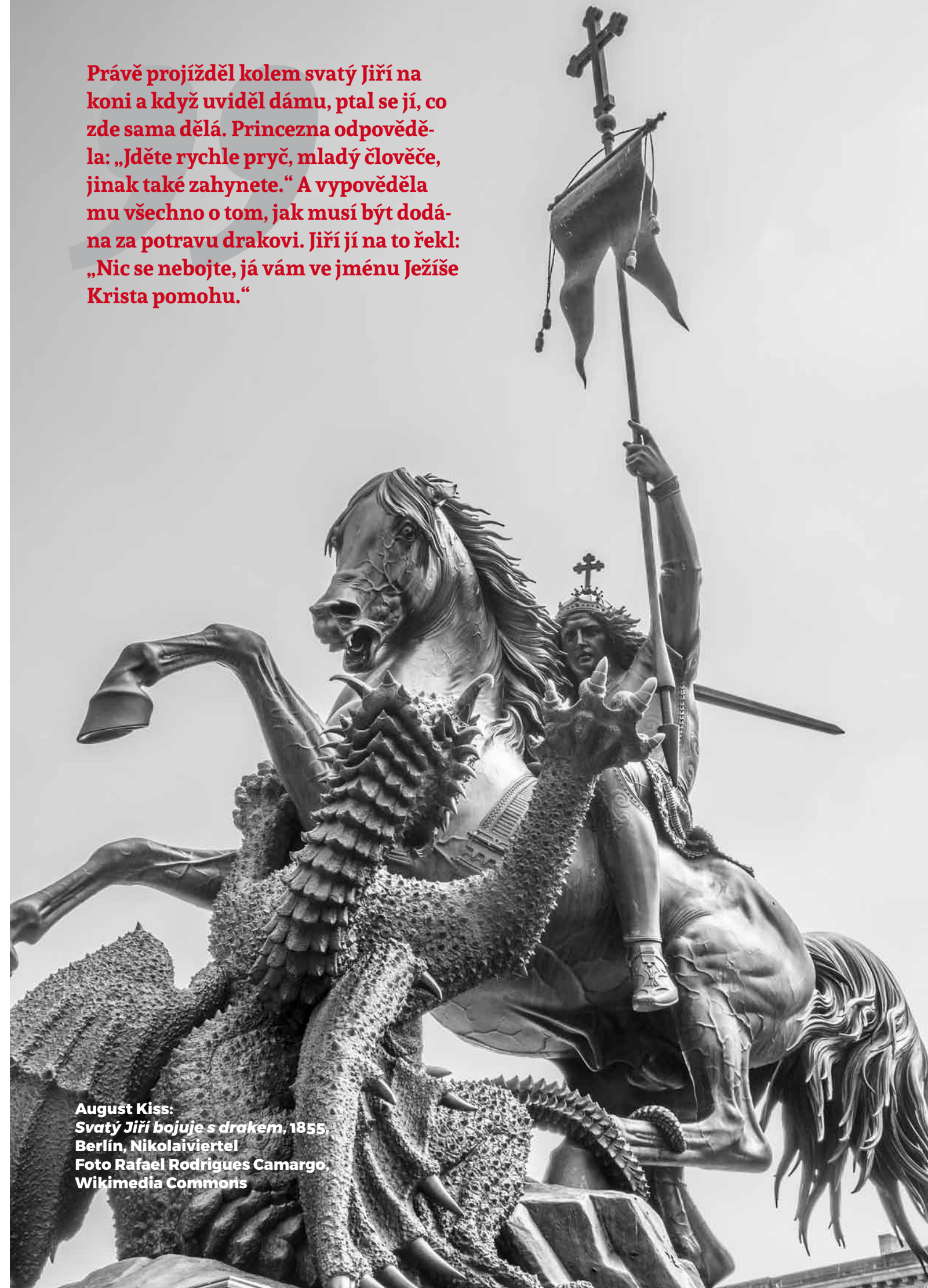
Byl synem urozených rodičů žijících v Kappadokii. Jeho otec zemřel mučednickou smrtí a matka se po jeho smrti odstěhovala do svého rodiště. Jiří se stal vojákem, ale zůstal přesto velmi zbožným. Protože byl velmi schopný, brzy ho povýšili na plukovníka v císařském vojsku.

Podle legendy jednou přišel do města Silene v Libyi velký drak, který otrávil celou zemi. Všichni obyvatelé města se shromáždili, aby ho zabili, ale když jej zblízka uviděli, prchali. Jednou za čas přicházel drak k městu a když na lidi dýchnul, otrávení zemřeli. Proto mu obyvatelé začali dávat každý den dvě ovce, aby více neškodil. Když už ovcí ubývalo, dávali mu jednoho muže a jednu ovci. Nakonec král vyhlásil nařízení, že se losem určí někdo z dětí a mládeže, ať je chudý nebo urozený. Tak byly náhodně vybírány

oběti, dokud los nepadl na královskou dceru. Král sliboval lidem zlato a stříbro, když nechají jeho dceru naživu, ale obyvatelé se rozhořčili: „Vy jste vyhlásil to nařízení a naše děti jsou teď mrtvé, vaše dcera musí být také obětována, jinak podpálíme váš palác a vás s ním.“ Král se rozplakal a řekl dceři: „Nikdy neuvidím tvou svatbu.“ Poprosil obyvatele o osm dní odkladu a ty mu byly přislíbeny. Pak král ustrojil svou dceru jako nevěstu a dal jí své požehnání, jakoby se vdávala. Odvedl ji k místu, kde drak žil a odešel.

Právě projížděl kolem svatý Jiří na koni a když uviděl dámu, ptal se jí, co zde sama dělá. Princezna odpověděla: „Jděte rychle pryč, mladý člověče, jinak také zahynete.“ A vypověděla mu všechno o tom, jak musí být dodána za potravu drakovi. Jiří jí na to řekl: „Nic se nebojte, já vám ve jménu Ježíše Krista pomohu.“ Ona však nesouhlasila a prosila ho: „Pro

Právě projížděl kolem svatý Jiří na koni a když uviděl dámu, ptal se jí, co zde sama dělá. Princezna odpověděla: „Jděte rychle pryč, mladý člověče, jinak také zahynete.“ A vypověděla mu všechno o tom, jak musí být dodána za potravu drakovi. Jiří jí na to řekl: „Nic se nebojte, já vám ve jménu Ježíše Krista pomohu.“



**August Kiss:
Svatý Jiří bojuje s drakem, 1855,
Berlín, Nikolaiviertel
Foto Rafael Rodrigues Camargo,
Wikimedia Commons**



lásku Boží, jděte svou cestou a nechte mne tu mému osudu.“ Tak tam spolu mluvili, když se objevil drak. Jiří vytáhl meč, udělal na něm znamení kříže a směle vyrazil proti drakovi. Udeřil ho mečem (podle jiné verze jej bodl kopím) a drak zraněný padl k zemi. Jiří zavolal princeznu, aby mu půjčila svůj opasek a ten drakovi uvázal kolem krku. Drak se najednou choval mírně a nechal se princeznou odvést do města. Když ho lidé viděli, prchali do hor a volali: „Běda! Běda! Nyní všichni zemřeme!“ Svatý Jiří došel až k nim a pravil: „Ničeho se nebojte, věrte v Boha, Ježíše Krista a nechte se pokřtít, já pak zabiji draka.“ Král i všichni poddaní se dali pokřtít. Jiří draka zabil úderem do hlavy a pak poručil, aby připravili čtyři dvojkolové kočáry s voly a odvezli draka z města ven.

Za vlády císaře Diokleciána bylo tak velké pronásledování křesťanů, že za jeden měsíc bylo umučeno i dvacet dva tisíc osob. Všichni z toho měli velkou hrůzu, opouštěli Boha a raději obětovali modlám. Když to viděl svatý Jiří, prodal všechnu majetek, rozdal ho chudým, oblékl hábit mnicha, šel do středu nevěřících a začal volat: „Všichni bohové pohanů a nevěřících jsou ďáblové, můj Bůh stvořil nebesa a je jediný Bůh!“ Místodržící Dacián se ho ptal: „Co tě vede k tomu, že to tvrdíš? A řekni nám, co umíš a jak se jmenuješ.“ Jiří odpověděl: „Jmenuji se Jiří, jsem rytíř z Kappadokie a opustil jsem všechno, aby mi dal Bůh nebe.“ Místodržící nechal Jiřího hrozně zmlátit holemi a železnými tyčemi a uvrhnout do vězení. Jiří utrpěl těžká zranění. Přesto nezemřel a v noci se mu zjevil Pán Ježíš s velkým světlem a utěšoval ho. Jiří se přestal bát a rány ho přestaly bolet. Když místodržící viděl, že nic nepořídí, pozval kouzelníka, aby smíchal víno se silným jedem, nechal nápoj zařikávat a dal ho Jiřímu. Jiří nad pohárem udělal znamení kříže a vypil ho, aniž by se mu něco stalo. Kouzelník připravil nápoj znovu ještě silnější a když to Jiřímu opět neuškodilo, vrhl se mu k nohám a prosil ho, aby z něj udělal také křesťana. Dacián za to zabil kouzelníka jedním úderem do hlavy. Jiřímu na hrdlo zavěsili těžký kámen a jeho tělo drásali velkým kolem, na němž byly připevněny hřeby. Pak ho přikázali uvrhnout do vany plné rozpáleného vápna. Jiří však díky milosti našeho Pána ve vaně vypadal pokojně a klidně. Potom začal Dacián přemlouvav Jiřího milými slovy, ať se vrátí k římskému právu a obětuje bohům, ať opustí tuto hloupost a bude velmi povýšen. Jiří mu odpověděl: „Proč jsi mi to nenabídl už na začátku? Já jsem připraven udělat to, co říkáš.“ Dacián byl velmi potěšen a svolal všechny obyvatele do chrámu, aby byli přítomni oběti, proti které Jiří nejprve tak bojoval. Byl kvůli tomu vyhlášen svátek pro celé město a opravdu všichni přišli, aby to uviděli.

Když už byl Jiří na kolenou a všichni předpokládali, že bude uctívat modly, začal se modlit: „Bože, který jsi na nebesích, znič tento chrám i modly ke cti svého

Carlo Crivelli (cca. 1435–cca. 1495): Svatý Jiří, 1472. Tempera na dřevě se zlatým pozadím. Rozměry originálu 96,5 x 33,7 cm. Metropolitan Museum of Art, New York

FOTO PUBLIC DOMAIN ARCHIVES

REUNION 2/2017



jména a k obrácení všech lidí.“ V tu chvíli sestoupil oheň z nebe a spálil chrám, modly i chrámové kněze, země se otevřela a popel spolkla. Pak byl Jiří předveden opět před Daciána a ten mu řekl: „Co jsi to způsobil, proč jsi lhal, že budeš obětovat modlám?“ Jiří odpověděl: „Ach, pane, věrte tomu nebo ne, ale pojďte se mnou a uvidíte, jak já budu obětovat.“ Dacián řekl: „Dobře jsem prohlédl tvůj podvod, ty chceš, aby mě země polkla, jako to udělala s chrámem a mými bohy.“ Jiří na to odpověděl: „Zbábělče, ty říkáš, jak ti tví bozi pomáhají, ale jak ti mohou pomoci, když nepomohli ani sobě?“ Dacián se hrozně rozčílil a pravil k manželce: „Já zemřu zlostí, pokud nepřemůžu tohoto muže.“ Manželka zvolala: „Ty ukrutný a zlý tyrane! Nevidíš velkou moc křesťanů? Já ti dobře říkala, abys jim nepůsobil škody kvůli jejich Bohu, který bojuje za ně. Věz, že já se stanu křesťankou.“ Dacián ji chtěl zastrašit, popadl ji za vlasy a krutě ji zbil. Ona volala na svatého Jiří: „Co se může stát, když nejsem pokřtěna?“ V odpověď jí Jiří požeňal a řekl jí: „Neboj se dcero, jsi pokřtěna svou krví.“ Ona začala nahlas chválit Pána a tak, umírajíc, odešla do nebe. (Podle jiné verze byla státa spolu s Jiřím před branami města). Na druhý den Dacián vynesl rozsudek, že má být Jiří veden přes celé město a pak mu bude useknuta hlava. Před svou popravou prý Jiří prosil, aby každý, kdo se bude dovolávat jeho pomoci, dosáhl splnění své prosby. Jakmile svou modlitbu dořekl, z nebe se ozval hlas: „To po čem toužíš, ti bude uděleno.“ Jiří byl pak stát před branou města Lyddy-Diospolis. Když šel Dacián k domovu, oheň z nebe spadl na něj a spálil ho i s jeho služebníky.

Svatý Jiří byl ctěn zpočátku na Blízkém východě, v Egyptě a Etiopii, v Lyddě-Diospolis a v Sýrii. Později se kult rozšířil na Kypr, do Kappadokie (dnešního Turecka) a odtud do Ruska a na Balkán. Roku 896 přinesl mohučský biskup Hatto jeho hlavu do kláštera na ostrov Reichenau na Bodamském jezeře a v té době byl svatý Jiří velmi uctíván v Německu. Jakožto patron Anglie je též patronem nejstaršího anglického rytířského řádu, Podvazkového, založeného Edwardem III. roku 1348. Svatý Jiří je vůbec již od středověku v Evropě velmi uctíván jako symbol rytířských ctností. Německý řád domu Panny Marie v Jeruzalémě (Ordo Teutonicus) si jej například zvolil jako patrona-ochránce.

FOTO PUBLIC DOMAIN ARCHIVES

2/2017 REUNION



Nahore: Vittore Carpaccio (1472–1526), Svatý Jiří a drak, 1502. Tempera na plátně, 141×360 cm, Scuola di San Giorgio degli Schiavoni, Benátky.

Dole: Postava sv. Jiří v byzantské šupinové zbroji z jeho relikviáře. Poklad svatovítský. Relikviář dala pořídit r. 1302 abatyše Kunhuta.



Mons Jan Peňáz (*29. června 1951, Nové Město na Moravě) je český římskokatolický kněz, známý poutník a papežský kaplan, předseda Matice velehradské a od roku 2008 farář ve Křtinách.

Dokončení z minulého čísla

Počátky českého velkopřevorství svatolazarského řádu v letech 1937–1947

Jan Adámek, SBLJ

Jakmile se po válce uvolnila pouta, která zejména po roce 1941 téměř znemožňovala činnost řádu, a byly vyřízeny jiné nezbytné úkoly, kníže Karel se znovu ujal organizace života velkopřevorství.

Někdy v období mezi 16. září 1945 a 26. dubnem 1946 byl sestaven strojopisný *Jmenný seznam duchovenstva, rytířů a panošů českého velkopřevorství řádu sv. Lazara Jerusalemského*, vzniklý jistě v souvislosti s obnovou řádového života, v němž jsou zahrnuti jednak zemřelí členové a vyznačeni ti, kteří byli jmenováni po přerušení styků s cizinou. V soupisu, čítajícím 28 jmen, však několik málo jmen chybí. Označení osob přijatých v době, kdy nebylo možno komunikovat s řádovým centrem, bylo jistě provedeno za účelem uspořádání všech formálních náležitostí. Z toho důvodu někdy po 26. dubnu 1946 sestavil Schwarzenberg francouzsky seznam osob přijatých do velkopřevorství v období okupace (*Les personnes qui ont été par le Grand-Prieur de Boheme admis dans L'Ordre a l'epoque de l'Occupation*).

Ze všeho nejdříve se rozhodl obnovit své zahraniční – pařížské lazariánské kontakty a korespondoval v té věci s Federicem Beltran-Massesem, což si do deníku zapsal k datu 3. ledna 1946. Nejdůležitější pro obnovu starých vazeb však byla Karlova cesta do Paříže, kam odjel 20. listopadu a přijel následujícího dne, kdy již večerel u svých přátel Dadianiových. Dne 22. listopadu se setkal s princem Béarn Chalais, který působil jako referendář řádu ve Francii a s nímž již předtím korespondoval. Současně si však užíval města, jak rozradostněn píše o svém programu toho dne: „U prince de Béarn, u Victor-Lucien, u Grabara, večer s Dadianovými v traktiru Prunier, jedl Moules a pil Anjou!! odškodnění za 6 let vojny atd atd.“ Nazítří 23. listopadu měl u prince de Béarn přednášku o sv. Lazarovi. Následující dny vyplnil setkáními s řadou přátel a známých a zaujme poznámka o návštěvě řádového (lazariánského?) obchodu Le maître. Prince de Béarn navštívil ještě krátce před svým návratem domů 29. listopadu, kdy u něho pojedl s československým velvyslancem. Týž večer pak nastoupil cestu domů.

Pouhý měsíc po návratu do Čech obdržel kníže Karel dopis od delegáta Nejvyšší rady řádu (tedy vlastně velkokancléře) Josého, markýze de Cardenas de Montehermoso, datovaný v Madridu 23. prosince 1946 a nějakým způsobem vyvolaný Beltran-Massesem, na něhož Karel původně směřoval své dnes blíže neznámé dotazy. Starý přítel však z důvodu nemoci požádal výše zmíněného delegáta, aby

Les personnes qui ont été par le Grand-Prieur de Boheme admis dans l'Ordre a l'epoque de l'Occupation.	
Prélat Grand croix:	S.Ex.Dr.Maurice Fícha, l'évêque de Bratso Králové.
Prélat:	Megr. Jaroslav Kulaš, chanoín et chancelier de l'archevêché a Prague.
Chapelain:	Jean Brejla, curé de St. Adalbert, Prague Dr. Antoin Stehlík, chapelain de St. Antoin, Prague Magre Francois Cinek, Olomouc.
Chevalier de justice:	+ S.A.S. le prince Joseph de Lobkowitz /mort/ + le comte Henri Dobřenský de Dobřenic /mort/
Chevaliers de grace:	XXXXXXXXXX
Grand croix:	Dr. Maurice Hruban, ancien ministre / mort /
Comandeur:	Dr. Venceslas Joseph chevalier Bartoň de Dobenín, chevalier de-St. Gregoire le Grand. Med.Dr. Venceslas Pražák, Prague le general Charles Kříž
Chevaliers:	+ capt. Ulric Pilz /mort/ Med.Dr. Jaroslav Durych Dr. Henri Hatlák, comandeur de St. Silvestre
Frère d'arme:	Dr. Bohumil Lifka, donat l'ol. de Malte
7 Prélat:	Magre. Bohumil Stašek,
Chevalier:	Jean Scheinost, chevalier de St. Silvestre.

Soupis členů řádu přijatých po roce 1941 – Les personnes qui ont été par le Grand-Prieur de Boheme admis dans L'Ordre a l'epoque de l'Occupation, SOA v Třeboni, Rodinný archiv Schwarzenbergů, Orlík nad Vltavou 1539-1948 (1969), sign. V-a-4, kart. č. 398.

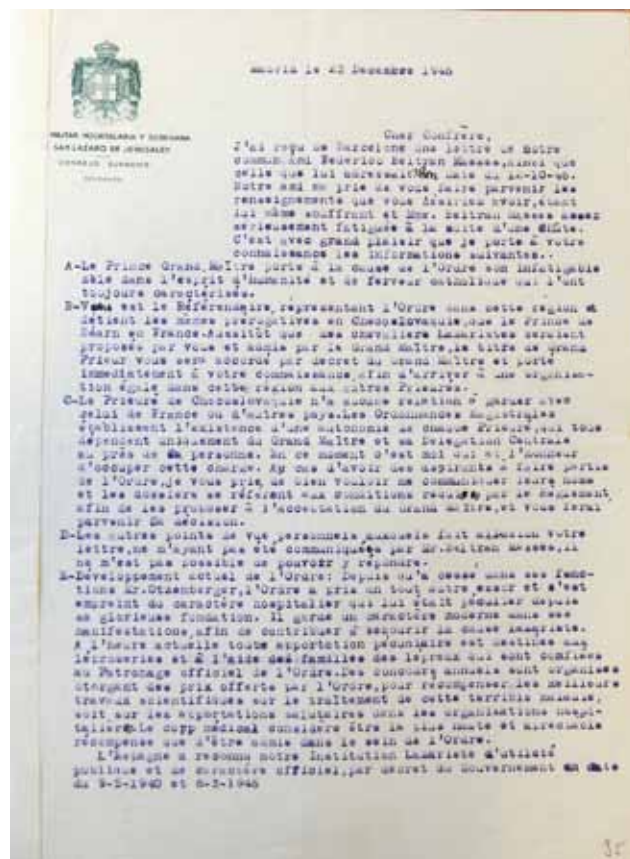
Foto J. Adámek

Karlovi odpověděl sám. Cardenas v dopisu knížete Karla informuje o energickém vedení řádu princem velmistrem a zároveň jej ubezpečuje, že řád je v regionu Československa naprosto nezávislým na Francii: „Československé převorství není povinno zachovávat jakékoli vztahy s převorstvím ve Francii nebo v jakékoli jiné zemi. Magistrální předpisy nastolují autonomii každého převorství, která všechna závisí přímo na velmistrovi a na Nejvyšší radě, působící v blízkosti jeho osoby. V současnosti mám čest zastávat tuto pozici.“ Zároveň byla také vyjasněna pozice Karla VI. Schwarzenberga v řádové hierarchii. Nebyl totiž dosud nominálně velkopřevorem, nýbrž toliko referendářem jemu svěřeného území československého převorství: „Jste



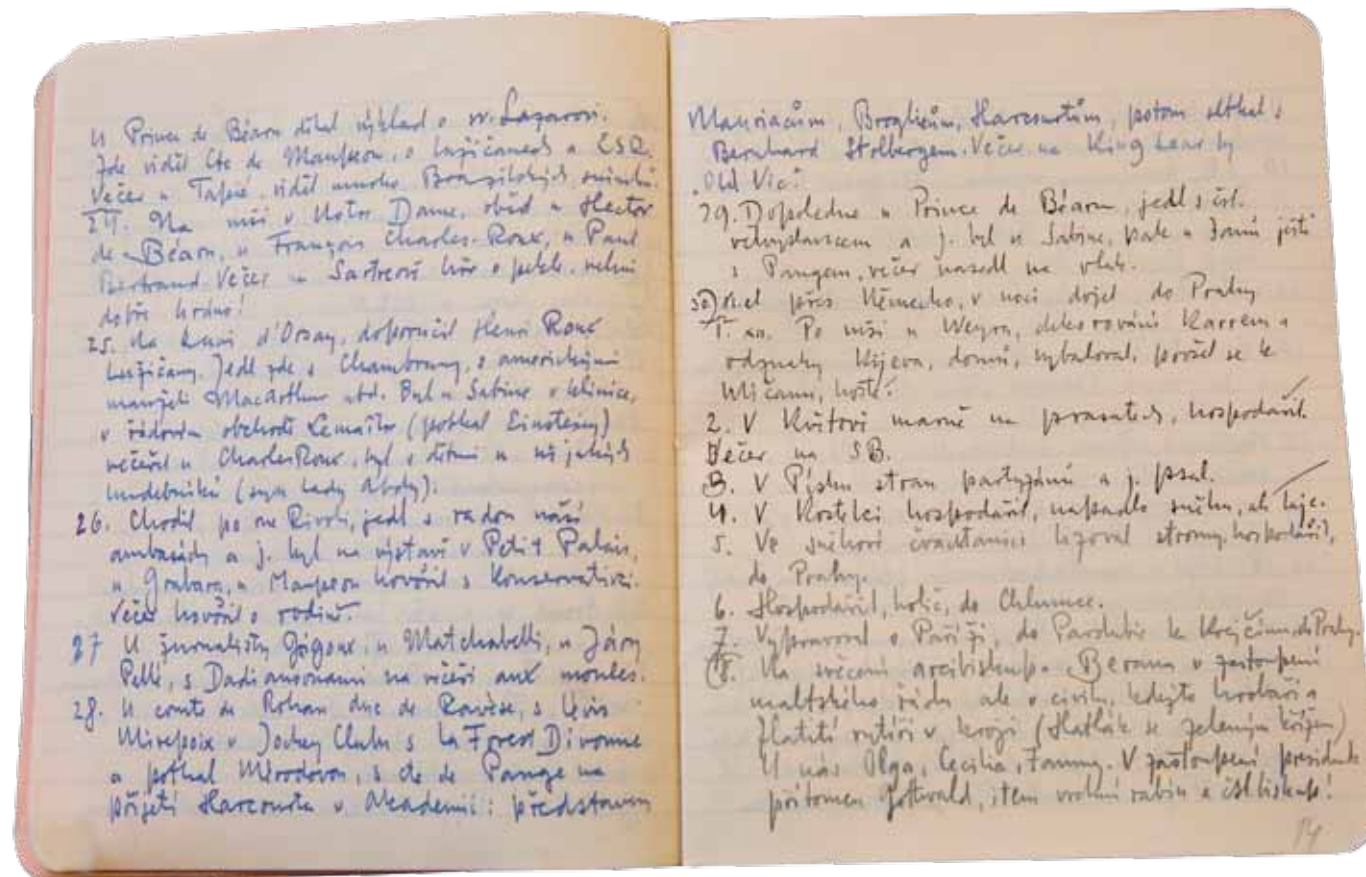
Znak malíře Federica Armanda Beltran y Masses, který Karla VI. ze Schwarzenbergu uvedl do svatolazarského řádu a s nímž Karel udržoval přátelské písemné kontakty až do jeho úmrtí. Blason a další informace k jeho znaku viz Heraldické střípky v Reunionu 1/2017. Na této kresbě jsou zavěšeny dekorace rytíře Řádu Isabely Katolické, rytíře Řádu sv. Lazara, rytíře Maltézského řádu a konečně rytíře Řádu Božího Hrobu vlevo. Kresba chev. Zdirad J. K. Čech

referendářem, představujícím řád v tomto regionu a držícím se stejných stanov v rámci Československa jako princ de Béarn ve Francii.“ Další věta souvisí nejspíše s provizorně přijatými osobami: „Jakmile by byli Vámi navrženi a velmistrem přijati lazariánští rytíři, byl by Vám velmistrovým dekretem udělen titul velkopřevora..., aby v tomto regionu bylo dosaženo vzniku stejné organizace, jako v ostatních převorstvích.“ Dopis obsahuje i další zajímavé informace. Nejprve lehce naznačuje, že ve Španělsku nebyli zcela srozuměni s francouzskou představou o směřování života řádu: „od chvíle, kdy pan Otzenberger skončil ve funkci, řád nabral zcela jiný směr a nabyl více špitální povahy, která mu byla vlastní od doby jeho slavného založení. Zachovává si ve svých projevech moderní charakter, aby mohl přispívat k záchraně lazariánské věci.“ Další řádky pak vysvětlují důvod, proč kníže Karel přistoupil k vypracování Stanov Špitálního bratrstva rytířů sv. Lazara: „V současné době jsou všechny finanční zisky určeny ústavům pro nemocné leprou a na pomoc rodinám nemocných leprou, které jsou svěřeny oficiálnímu Patronátu Řádu. Každoročně jsou organizovány soutěže, ve kterých jsou ceny poskytnuté Řádem udělovány jako odměna za nejlepší vědecké práce zabývající se léčbou této strašné nemoci nebo za záslužný přínos ve špitálních organizacích. Lékařská práce je považována za nejvyšší a záslužnější odměnu, než přijetí do samotného Řádu.“ Jde zde o jasný doklad toho, jak si řád stále hledal své místo působení.



První strana dopisu markýze de Cardenas z 23. prosince 1946. SOA v Třeboni, Rodinný archiv Schwarzenbergů, Orlík nad Vltavou 1539-1948 (1969), sign. V-a-4, kart. č. 398. Foto J. Adámek

Dopis hned několikrát přináší jistou nelibost až ukřivdnost z toho, že kníže Karel udržuje příliš srdečné styky s Francouzi, jejichž pojetí činnosti řádu nebylo španělskému vedení blízké. Jistou pachut celkového vyznění Cardenasova listu nemohlo zajistit setřítí zaslání velmistra fotoprotřetu: „K tomuto dopisu připojuji jako důkaz sympatií fotografii, jejímž zasláním Vám mne Velmistř pověřil“. Nevíme, co bylo obsahem dalšího nedochovaného listu od Cardenase, jehož příjem si Schwarzenberg poznamenal k 18. únoru 1947, nicméně hned následujícího dne si zapisuje, že vedl „porady o sv. Lazaru“. Že mezi španělskou a francouzskou národní jurisdikcí existovalo napětí, potvrzují nepokrytá i řádky v listu od prince de Béarn z 6. března 1947: „Váš dopis mi udělal radost a děkuji Vám za informace, které mi chcete poskytnout, ale lituji, že je Cardenas znepokojen Vaší návštěvou a našimi rozhovory. Španělé jsou velmi znepokojeni, o to více, že vědí, že řád je především francouzský a pokoušejí se přivlastnit si ho pro Španělsko, ale domnívám se, že můžete velkokancléře zcela uklidnit tím, že mu sdělíte, že se nejednalo o žádné jmenování, šlo o pouhou výměnu myšlenek za účelem sjednocení našich snah pro co největší dobro řádu, a že budete pokračovat jako v minulosti v písemné komunikaci s ním nebo s velmistrem, v souvislosti se jmenováním nebo s Československou asociací, bude to stejné jako dříve.“



Dvojstrana z deníku Karla VI. Schwarzenberga se záznamy z cesty do Paříže v listopadu 1946. SOA v Třeboni, Rod. archiv Schwarzenbergů, Orlík nad Vltavou 1539-1948 (1969), sign. VI-6/30, kart. č. 399. Foto M. Řehořová

Schwarzenberg i nadále udržoval přátelskou korespondenci s Francouzi. Text jeho dopisu prince Béarn Chalais ze 13. března se nedochoval. Na něj reagující list z 19. března však odkrývá další bolesti, které provázejí náš řád až podnes: „Moje cesta do Říma se ukazuje být čím dál tím nutnější, neboť jsem se právě dozvěděl o dost jedovatém článku publikovaném v Osservatore Romano, namířeném proti Řádu svatého Lazara. Existuje domněnka, že to vzniklo z iniciativy Maltý, ale tomu odmítám věřit. Ale v Římě se setkám s šéfy Osservatore Romano a také s princem Chigi, abych se pokusil informovat je a dosáhl užší spolupráce. Řády, ačkoli válečné, spolu nesmí vést válku, ale musí si v rámci možnosti vzájemně pomáhat, i když mají každý jinou sféru působnosti i jiný způsob získávání svých členů.“ O stejném problému si kníže Karel psal i s Cardenase, který se k tomu krátce vyjádřil: „Již dříve jsem věděl o postoji Osservatore Romano a také si myslím, že je nezbytné vyřešit tuto situaci, totiž uznáním řádu Svatou stolicí. Tento projekt je v současné době přezkoumáván.“ Dnes již víme, že pokud řádové centrum v tomto směru opravdu něco podniklo, nevedlo to nakonec k žádnému výsledku.

Na představy vedení řádu o jeho novém, více špitálickém směřování i o jeho ukotvení v soudobé společnosti kníže Karel reagoval sestavením stanov Bratrstva sv. Lazara. To bylo velmi kvitováno v do-

pisu od Cardenase ze 14. května, v němž zároveň navrhuje varianty pojmenování uvedeného Bratrstva. Zároveň byla schválena jména a funkce příslušných funkcí, jak je Schwarzenberg navrhl: President – princ Karel ze Schwarzenbergu (velkopřevor řádu); Almužník – farář Jan Brejla (kaplan řádu); Sekretář – Jiří Weyr (rytíř, kancléř velkopřevorství); Špitálník – dr. Václav Pražák (komtur řádu); Pokladník – dr. Jindřich Hatlák (rytíř a pokladník velkopřevorství). Současně, snad přiložené k právě uvedenému listu, obdržel Karel VI. velmistrem řádu vydaný Dekret ze 7. května 1947, kterým ustanovuje výše psané osoby k jejich úřadům a realizaci rozhodnutí pověřuje markýze de Cardenas. Ten zároveň požádal českého velkopřevora o zaslání soupisu kandidátů (kteří již byli v předešlých letech do velkopřevorství přijati) s uvedením dat přijetí a jejich kategorií, aby jim mohly být vydány přijímací dekrety. V přímé návaznosti na požadavek kníže Karel sestavil francouzský soupis dvanácti osob, uspořádaných podle řádové hierarchie a s uvedením dat přijetí. Tento soupis je současně potvrzením, že od září 1941 (kdy byl jako řádový kaplan přijat Msgre František Cinek) až do roku 1947 nebyl do českého velkopřevorství přijat žádný nový člen řádu. Vydání příslušných dekretů pro všechny v seznamu navržené osoby, k nimž byly přidány ještě tři další, potvrdil velkopřevoru



Po úmrtí hraběte Otzenbergera-Detaille byl Karel Schwarzenberg v kontaktu s francouzskými lazariány zejména prostřednictvím Monseigneuru Henriho Jeana de Galard de Brassac, hraběte a knížete de Béarn, knížete de Chalais - srov. též Heraldické střípky v Reunionu 1/2017.

Kresba chev. Zdirad J. K. Čech



José Romero de Juseu y Armenteros, markýz de Cardenas de Montehermoso byl v prvých poválečných letech jakožto delegát nejvyšší rady (de facto velkokancléř) řádu častým korespondenčním partnerem Karla Schwarzenberga. Ve zlatém čtvrceném štítě jeho rodového erbů se střídají zelené keřiky rozmarýnu s červenými lvy. Kresba chev. Zdirad J. K. Čech



Horské kázání tématem duchovní obnovy



První strana listu knížete de Béarn z 6. března 1947. SOA Třeboň, SOA v Třeboni, Rodinný archiv Schwarzenbergů, Orlík nad Vltavou 1539 - 1948 (1969), sign. V-a-4, kart. č. 398. Foto J. Adámek

Schwarzenbergovi markýz de Cardenas ve svém listu z 24. září, kde oznámil jejich zaslání námořní poštou. Všechny diplomy byly zproštěny poplatků. V stejném dopisu se pak věnoval návrhům na finanční spolupráci českého velkopřevorství na řádovém díle. Nemalem projevem důvěry vůči knížeti Karlovi je pak prosba o doporučení vhodné osoby, která by mohla být pověřena reorganizací italského velkopřevorství. K dopisu byl přiložen i seznam konkrétních možných kandidátů, k nimž se měl dotýčný vyjádřit.

Diplomy pro patnáct členů řádu obdržel velkopřevor Schwarzenberg 29. října v Praze, jak svědčí jeho deník. Týž zdroj nás pak informuje, že k jejich předání došlo v Praze (nevíme kde) dne 14. listopadu 1947, kterýmžto datem tak skončilo období jistého provizoria; další však mělo brzy následovat.

Snaze o zavedení pravidelného bohoslužebného života řádu nasvědčuje strojopisný inventář, nadepsaný *Paramenta pro kapli bratrstva sv. Lazara*, datovaný 8. prosincem 1947. Inventář obsahuje jednak staré soupisy bohoslužebných rouch, jednak soupisy nové, vytvořené podle návrhu Břetislava Štorma.

Možnost svobodného působení řádu na československém území však již neměla mít dlouhého trvání. Tragické důsledky komunistického převratu zcela zákonitě ničivě zasáhly také zde. Velkopřevor Karel VI. ze Schwarzenbergu byl jimi dohnán k exilu (září 1948), z něhož se již domů nikdy nevrátil a řádový život českého velkopřevorství čekaly těžké časy větší nebo v naprostém utajení ve vlasti. ✠

Letos se uskutečnily řádové rekolekce v Mezinárodním centru duchovní obnovy v areálu bývalého františkánského kláštera v Hejnicích již poosmě. Program byl zahájen v pátek 24. března v ambitu klášterního areálu modlitbou křížové cesty, kterou vedl náš exercitátor J. M. Mgr. Jiří Hladík, OCr., probošt litoměřické katedrální kapituly. Po skončení křížové cesty jsme se přesunuli do místnosti, která se stala naším útočištěm při programu duchovní obnovy. Tam jsme se oddávali soustředění (byť nedokonalému) a bylo nám dopřáno vyslechnout celkem tři bloky přednášek.

Letošní duchovní obnova byla zaměřena na jeden z nejpůsobivějších textů svatého evangelia, na *horské kázání*. V prvním bloku nám byl předložen pohled na Ježíšovy posluchače, kteří nebyli vzděláni, organizováni, neměli k dispozici informace ze sdělovacích prostředků ani kritických publikací. Byli si však vědomi své nicotnosti. Uchvácení Kristovým slovem, proniknutí Duchem a s důvěrou vlastní dětem, naslouchali vtělené Moudrosti. Po skončení prvního bloku jsme se odebrali do kaple sv. Františka na neš-

pory. Poté následovala večeře a poní usebrání, které mělo spíše charakter přátelského setkání.

Sobotní program jsme oficiálně zahájili v osm ráno modlitbou ranních chval. V průběhu dne se připojili další účastníci, se kterými jsme vyslechli další bloky duchovní obnovy. Po snídani následovalo pokračování exercicií zakončené odpoledním blokem. V průběhu přednášek jsme byli konfrontováni s Ježíšovým zaslíbením a exercitátor nám osvětloval pohled na osmero blahoslavenství. O jedenácté hodině – tedy právě ve chvíli, kdy v pražské katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha začínal pohřeb J. Em. Miloslava kardinála Vlka, jsme v modlitbě mysleli na bývalého primase českého a prosili Pána o jeho spásu. Odpoledne jsme navštívili kryptu baziliky a vzpomněli na zde odpočívající, zejména pak na člena Řádu sv. Lazara Jeruzalémského, P. Miloše Rabana. Exercitátor pak sloužil v kapli sv. Františka mši svatou ze slavnosti Zvěstování Panny Marie, poté následovala večeře. Po ní už část účastníků odjela do svých domovů.

Nedělní mši svatou sloužil hejnický farář a dlouholetý přítel

řádu, ICLic. Pavel Andrš. Ten po mši obdržel z pověření Velké rady od chev. Antonína Schauera bronzový zásluhový kříž Pro Fide et Merite. Tento akt celebranta očividně dojal – tím spíše, že bylo přítomno mnoho farníků a dalších přátel, kteří se sjeli i ze vzdálenějšího okolí. Na průběh mše svaté milosrdně shlížela z kopie obrazu Panna Marie Czestochovská, již bude v průběhu letošního jara zasvěcena jedna kaple hejnické baziliky Navštívení Panny Marie.

Poté již vypršel čas vyměřený letošním řádovým exerciciím a zbylí účastníci se vydali na cestu domů. Na cestu, která byla protkána slovy evangelia a slovy exercitátorovými. Kéž bychom i my byli oddanými posluchači Kristovými, ochotnými naslouchat jeho slovu, důvěřivými dětmi Božími, a to nejen v době postní, ale abychom se stejnou důvěrou prožili i Velikonoce. Kéž se každý z nás snaží dosáhnout příslibů blahoslavenství a v duchu těchto příslibů ať kráčíme svými životy, snažíme se o jejich naplnění v našich rodinách i v rodině Řádu sv. Lazara!

Jan Zelenka, postulants



Devadesátiny Benedikta XVI.

Mgr. Jakub Holman, SBLJ

Benedikt XVI., 265. papež na Stolci sv. Petra, občanským jménem Joseph Alois Ratzinger, se narodil 16. dubna 1927 v Bavorsku. Jeho otec Joseph Ratzinger starší byl policista a přesvědčený katolík, což se projevilo nejenom v tvrdém odmítání nacismu, ale také ve výchově jeho dětí. V pěti letech byl Joseph Ratzinger s dalšími dětmi pozván na setkání s mnichovským arcibiskupem. To ho natolik ohromilo, že prohlásil, že v dospělosti chce být taky arcibiskupem.

Kolem dvanáctého roku života nastoupil do chlapeckého semináře, který navštěvoval až do šestnácti let, kdy musel narukovat do německých protiletectvých jednotek. Mladý život i cestu ke kněžství mu v té době komplikoval nacistický režim. Povinně byl také zařazen do Hitlerjugend, kam však odmítal docházet. Do semináře se vrátil ihned po válce, společně se svým bratrem Georgem. Oba přijali kněžské svěcení v roce 1951, z rukou kardinála Michaela von Faulhabera.

Josephova duchovní cesta šla ruku v ruce s cestou akademickou a teologickou. Roku 1957 Joseph habilitoval na Freisinské univerzitě a o rok později se zde stal profesorem. Byl to začátek jeho učitelského života, během kterého prošel různými univerzitami. Významnou událostí bylo jeho působení na II. vatikánském koncilu, kde byl teologickým poradcem. V roce 1972 se stal jedním ze spoluzakladatelů teologického časopisu *Communio*, který dodnes vychází z 17 jazycích. Až do svého zvolení papežem patřil mezi jeho nejpilnější přispěvatele.



Josephova talentu si povšiml papež Pavel VI., který ho v roce 1977 jmenoval arcibiskupem Mnichova a ještě téhož roku kardinálem. Nástup Jana Pavla II. znamenal další velký posun v Josephově životě. S novým papežem si velmi rozuměl v mnoha – nejen teologických – otázkách. Možná i to způsobilo, že se Joseph Ratzinger stal přirozeným nástupcem Karola Wojtyły na papežském stolci – v očích kardinálů volitelů i celé církevní obce.

Papežem byl zvolen 19. dubna 2005 a přijal jméno Benedikt XVI. Během svého pontifikátu navštívil také ČR, což bylo i pro lazariány vítanou a vzácnou příležitostí na setkání se Svatým otcem, nejenom v průběhu mše svaté v katedrále sv. Víta, Vojtěcha a Václava. Během těchto vzácných dnů uctil papež sošku Milostného pražského Jezulátka a ostatky sv. Václava ve Staré Boleslavi.

Pontifikát Benedikta XVI. skončil 28. února 2013, kdy na svůj úřad rezignoval ze zdravotních důvodů. Těch osm let papežství se nezdá být jako dlouhá doba, ovšem byl to klenot plnohodnotného kněžského

života, jehož poklady můžeme objevovat v každém papežově velkém i drobném činu, v každé myšlence, v každém knížce Josepha Ratzingera. Ani zkratkovitě je nelze obecně shrnout v těchto řádcích, proto uveďme alespoň jedno poselství Svatého otce z jeho návštěvy ČR: „Mnozí se obětovali, aby vrátili důstojnost člověku a svobodu národům, když ve velkorysém přilnutí ke Kristu našli sílu budovat nové lidstvo. A stejně tak v současné společnosti: mnohé formy chudoby vznikají z osamělosti, z nedostatku lásky, z odmítání Boha a z tragédie člověka, který si myslí, že si může stačit sám nebo naopak že je pouhým bezvýznamným a pomíjejícím jevem. V tomto našem světě, který se ztrácí, „když důvěruje pouze lidským plánům“ (srov. Caritas in veritate, 53), jedině Kristus může být naší spolehlivou nadějí. To je zvěst, kterou my křesťané jsme povoláni každodenně hlásat a dosvědčovat.“

Přejeme vše nejlepší k devadesátým narozeninám. A děkujeme!



Vzpomínka na otce kardinála Miloslava Vlka

Dne 18. března 2017 zemřel ve věku 84 let kardinál Miloslav Vlk, emeritní arcibiskup pražský a nositel záslužného velkokříže Řádu sv. Lazara. Miloslav Vlk se narodil sedmnáctého května roku 1932 v Líšnici a po maturitě v roce 1952 pracoval jako dělník. Později vystudoval archivnictví a pracoval jako archivář v Třeboni, Jindřichově Hradci a Českých Budějovicích. Jako dítě se chtěl stát letcem, jeho druhým dětským snem bylo kněžství. První sen se nesplnil, v roce 1964 se mu však podařilo zahájit studium na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě v Litoměřicích, vysvěcen byl 23. června 1968 v Českých Budějovicích. Stal se sekretářem biskupa Josefa Hloucha, avšak již v roce 1971 byl přeložen do malých šumavských farností. Zde mu byl v roce 1978 odňat tzv. „státní souhlas“ k veřejnému výkonu kněžské služby.

Přijal práci umývače výkladních skříní a později se stal archivářem ve Státní bance československé.

Jako kněz tajně pracoval v malých skupinách věřících a přijal spiritualitu Mariina díla – hnutí fokoláře, která jeho život zásadním způsobem natrvalo ovlivnila. V roce 1989 se mohl vrátit do duchovní služby, stal se farářem na Klatovsku. Odtud byl v roce 1990 povolán na českobudějovický biskupský stolec, o rok později byl ustanoven pražským arcibiskupem a českým primasem a v roce 1994 byl jmenován kardinálem. Jeho Svatost Benedikt XVI. přijal rezignaci kardinála Vlka na pastorační vedení pražské arcidiecéze z důvodů dosažení stanovené věkové hranice v roce 2010.

Pan kardinál Vlk byl od počátku 90. let pozorným a kritickým pozorovatelem obnovené činnosti nejen Českého velkopřevorství Řádu sv. Lazara, ale i činnosti dalších duchovně-rytířských řádů. Jejich činnost respektoval a s odstupem pozoroval. V roce svých 60. narozenin se 10. září 1992 uvolnil přijmout mezinárodní záslužný velkokříž Řádu sv. Lazara (GCMLJ), udělený velmistrem, vévodou z Brissacu. Vyzna-

Kardinál Miloslav Vlk s prof. Františkem X. Thurimem, KLJ, v roce 2009 na koncertě ke skladatelovým sedmdesátinám.

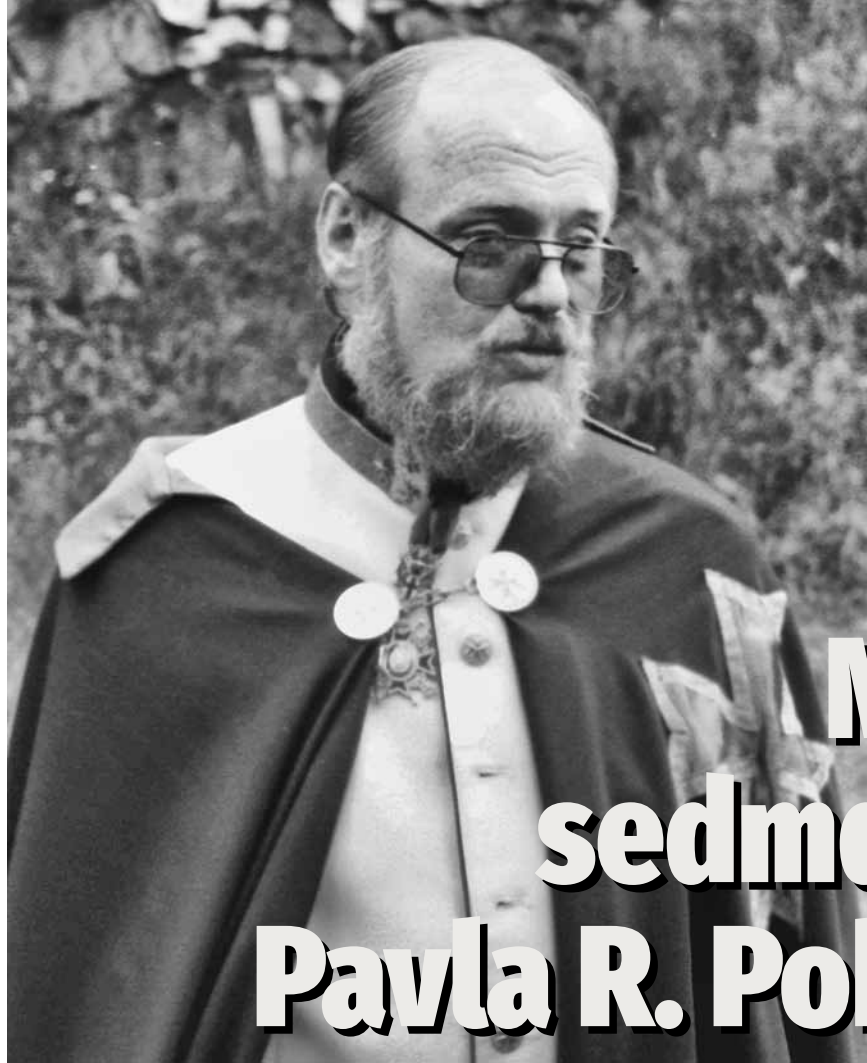
menání mu předal bailli Ferdinand Menčík z Menštejna, a to zejména jako výraz ocenění jeho neohrožených postojů v době totality. Při této příležitosti p. kardinál řádu popřál mnoho zdaru do další činnosti a udělil mu své požehnání.

Jsem velmi rád, že jsem se s panem kardinálem Vlkem mohl jako velmistr Řádu sv. Lazara a zároveň velkopřevor českého velkopřevorství setkávat a objasňovat mu naši činnost i spiritualitu.

Odpočínutí věčné dej mu, Pane!

*Jan hrabě Dobrzenský z Dobrzenic
50. velmistr
Řádu sv. Lazara Jeruzalémského*





Nedožitě sedmdesátiny Pavla R. Pokorného

Koncem května si může připomenout osobnost heraldika a lazariána PhDr. Pavla Rudolfa Pokorného, KCLJ, který by byl letos 27. 5. slavil sedmdesáté narozeniny. Těžká nemoc ho ale přemohla již o tři roky dříve – zemřel 5. března 2014.

Jeho celoživotním povoláním a současně koníčkem byla heraldika. Vystudoval knihovnictví, doktorát obhájil na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy. Od roku 1974 působil v oddělení rukopisů a vzácných tisků Státní (dnes Národní) knihovny v Praze. „Jeho znalost materiálů v tomto oddělení uložených byla udivující až neuvěřitelná,“ vzpomíná v článku z roku 2014 prof. Pavel Palát, jeho tehdejší kolega, se kterým spolupracoval na přípravě bibliografie českých heraldických prací. Většinu 80. let pracoval Pavel Pokorný v Archivu Národního muzea na Pohořelci, v roce 1990 se stal knihovníkem v knihovně Strahovského kláštera, což byl jeho velký sen.

Byl jedním ze zakladatelů České heraldické společnosti a od počátku

se výrazně podílel na vydávání Heraldické ročenky (první vyšla v roce 1974), kde byl nejen autorem mnoha příspěvků, ale také odborným lektorem většiny publikovaných článků. Autorsky se podílel na několika ročnících Almanachu českých šlechtických rodů, který vychází díky péči vydavatele Martina Petišky. Působil také v Heraldické komisi České národní rady, později v Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, které hrály důležitou roli při tvorbě nových znaků měst a obcí. Členem Řádu sv. Lazara se stal v roce 1977, po určitou dobu také vykonával funkci herolda.

Měl velice široký rozhled a byl pověstný svojí výbornou pamětí. Ve studovně I. oddělení Národního archivu na něj vzpomínají jako na pilného a neúnavného badatele, který docházel pravidelně a stále si objednával z depozitáře nové materiály – dokumenty České dvorské kanceláře, Salbuchy, genealogické sbírky Wunschwitze, Dobřenského, heraldickou sbírku Renzovu, kartony Staré manipulace...

Díky dlouholetému studiu velkého množství heraldické literatury a archivních pramenů se stal uznávaným odborníkem, především v oblasti církevní heraldiky. Pro své znalosti byl například přizván jako expert ve sporu o pozemky strahovského kláštera, jejichž vydání na základě padělaných dokumentů nárokovala Marta Chadimová. Klášter nakonec i díky jeho příspěvku své pozemky uhájil.

Pokorného publikační činnost byla rozsáhlá - napsal stovky odborných statí a článků, ale vydal pouze jedno větší ucelené dílo - monografii *Biskupové Čech, Moravy a Slezska po roce 1918 a jejich znaky*, která vyšla v roce 1992. Měl v úmyslu zpracovat velkou souhrnnou publikaci o církevní heraldice. Na to mu už bohužel kvůli vleklým zdravotním potížím nestačily síly. Přesto zanechal výraznou stopu v české heraldické literatuře.

Samuel Truschka



Život zasvěcený službě Bohu a bližním



Dne 19. dubna 2017 zesnul ve věku 89 let vzácný člověk, lazarián a kněz P. Jan Budil, OSA, nejstarší člen řádu augustiniánů a zároveň nejstarší kaplan Řádu sv. Lazara v České republice. Narodil se 7. března 1928 v třebičské učitelské rodině a při křtu přijal jméno Josef. Během války ztratil otce i mladšího bratra a zůstal sám s maminkou. Od mládí se rozhodl pro duchovní dráhu, původně inklinoval ke spiritualitě kapucínské, nakonec zvolil studium na biskupské koleji v Brně. Po absolvování třetího ročníku v roce 1950 přišly první komplikace, studium v Brně bylo zrušeno a záhy následoval povolávací rozkaz na tříletou službu v pomocných technických praporech v Mimoni. Během této otročké služby vykonával pomocné práce v lese a na různých stavbách a jako nedostudovaný kněz později nastoupil do dělnických profesí v třebičském strojírenství. Osmnáct let manuální práce z něj učinilo skutečně „dělnického kněze“, který dobře rozuměl životu prostých lidí a našel mezi nimi řadu celoživotních přátel.

V roce 1968 dokončil studia na fakultě v Litoměřicích a 5. července 1970 konečně přijal v brněnské katedrále na Petrově vytuženou svátost kněžství. Světitelem byl tehdejší, a na dlouhou dobu poslední, brněnský biskup Karel Skoupý, sám od roku 1950 až do roku 1963 internován v naprosté izolaci od dění

a později do r. 1968 žijící pod dozorem StB v charitním domově.

Otec Budil slavil primici společně s maminkou v jejím rodišti v Ivančicích, později vystřídal kaplanská místa v Čejkovicích, Brně-Zábřovicích a od r. 1975 na Starém Brně. Tehdejší utajený augustiniánský opat Tomáš Josef Martinec, se kterým se otec Budil znal již ze studií i služby u PTP, jej v červenci 1976 tajně přijal do opatství sv. Tomáše na Starém Brně s řeholním jménem Jan po španělském augustiniánovi z 15. století sv. Janu Gonzálesovi z Fakunda, známém hlubokým prožíváním mystérií mše svaté. Otec Jan později působil na farách v Křižanovicích, Mutěnicích a Tvrdomicích, aby se po politických změnách, přinesených rokem 1989, vrátil k oltáři s milostiplným obrazem černé Madony, Perly Moravy a Ochránkyně města Brna, která je uctívána v bazilice minor Nanebevzetí P. Marie na Starém Brně.

V roce 1995 byl otec Jan Budil přijat jako řádový kaplan do Českého velkopřevorství Řádu sv. Lazara

s pozhánáním svého představeného, otce Tomáše Martince, 10. opata starobrněnského a nositele mezinárodního záslužného kříže velkodůstojníka řádu (GOMLJ). Stal se duchovním pastýřem brněnských lazariánů a Staré Brno přirozeným centrem tamních lazariánských aktivit. Později vykonával funkci kaplana jurisdikce a v roce 2005 byl tehdejším velmistrem J. K. V. Charlesem-Philippem d'Orléans, vévodou z Anjou, povýšen do řádové hodnosti kaplana-seniora (SChLJ). Závěr života strávil v milovaném klášteře ve Starém Brně, kde byl po organizačních změnách ve správě opatství žijícím důkazem kontinuity a příkladem hluboké zbožnosti.

Vzpomeňme v modlitbě na otce Jana, pokorného, optimistického a hluboce věřícího kněze, který byl pro náš řád opravdovým požehnáním, přesahujícím svým významem svoji regionální působnost!

Ondřej F. Vanke, bailli



První jour fixe jihočeské delegace

Účastníci historicky prvního jour fixe jihočeské delegace dne 24. února, které významně posílili členové pražské komendy chev. Čech a chev. Příbyl, byli nejprve od 17. hodiny přítomni na mši svaté v kapli sv. Jana Nepomuckého v děkanském kostele v Písku, jež je delegaci propůjčena pro řádové bohoslužby. Votivní mši svatou *O svatém kříži* celeburoval R. D. Rudolf Hušek s intencí za čes-

ké velkopřevorství. Do přímluv byla zařazena prosba za zdárné završení obnovy mariánského sloupu na Staroměstském náměstí v Praze. Mše svatá, která byla otevřena i pro veřejnost, se účastnily ještě asi dvě desítky píseckých farníků.

Oficiální část setkání proběhla po mši svaté. V úvodu jsem vyřídil pozdravy a podporu od J. E. bailliho chev. Vankeho a kancléře chev. Řeho-

ře a seznámil přítomné s postupem formování delegace a s nejbližšími událostmi se zvláštním zaměřením na podzimní řádovou kapitulu v jižních Čechách. Přítomní byli pozváni na další jihočeský jour fixe, který by navázal na heraldickou přednášku chev. Zdirada Čecha v Prácheňském muzeu v Písku ve čtvrtek 27. dubna. Blízkou příležitostí pro korporativní vystoupení členů řádu v Písku bude jedna ze zdejších významných každoročních událostí, totiž pobožnost při tzv. *Městské slavnosti*, spojená s procesím a požehnáním mariánským obrazem, v neděli dne 11. června.

Jan Adámek, SBLJ,
sekretář jihočeské delegace

Členové pražské komendy, příznivci a přátelé řádu se sešli 12. dubna v kostele Nanebevzetí Panny Marie a sv. Karla Velikého na pražském Karlově, aby v závěru postní doby společně prožili tajemství zastavení křížové cesty. Pobožnost, kterou vedl tamní jáhen a postulát řádu Jiří Ignác Laňka, byla součástí dubnového jour fixe pražské komendy.

Křížová cesta na Karlově



Březnový jour fixe v Praze

Ve středu 15. března 2017 se konal další z řady letošních jour fixe. I přes termín pražských jarních prázdnin, který ovlivnil účast, se setkala řada členů a příznivců Řádu sv. Lazara ve vznešeném prostoru kostela sv. Františka z Assisi u paty Karlova mostu. Bohoslužbě předsedal

křížovnícký velmistr J. E. Josef Šedivý. Kázání, inspirované přístupem sv. Anežky České k pústu, věnované otázce pústu jako dobrovolného odírání, pak držel P. Jiří Hladík.

Pobožnost byla zakončena litaní ke sv. Anežce a požehnáním relikviářem s ostatky patronky obou řádů

– křížovníků i lazariánů. Následovalo příjemné setkání s menším pohoštěním a zajímavými a užitečnými debatami. Vpodvečer jsme se rozcházeli s příjemnými pocety, posilněni Božím slovem i silou pramenící z našeho společného přátelství.

Ondřej Vanke, GCLJ-J

Z moravské komendy

Dne 18. března se v sídle moravské komendy na zámku v Bludově sešel moravský pracovní výbor pro charitu. S radostí jsme uvítali špitálního chev. Michala Zahálku a jako čestného hosta paní Veroniku Záhorskou, ředitelku sdružení Korunka Luhačovice.

Se zájmem jsme vyslechli zprávu chev. Richarda sv. p. Podstatzkého z Prusinovic a br. plk. Vojtěcha

Prýgla o jejich záměru podpory sociálně slabých moravských dětí. Bylo schváleno, že bude oslovena základní škola v Kojetíně a dle vzoru „Konta Eliška“ budou ve spolupráci se školou vybrána jedno či dvě děti s výborným prospěchem ze sociálně slabších rodin a přispěje se na jejich studijní či sportovní potřeby.

Dále se diskutovalo o spolupráci s Korunkou Luhačovice. Dosavadní

spolupráci hodnotí obě strany kladně a naše cíle v charitě se shodují. Máme zájem pomáhat adresně moravským dětem, které jsou ve zdravotní a sociální nouzi. Dohodli jsme se na tom, že vybereme skupinu diagnóz, kde budeme pomáhat konkrétním dětem a za tímto účelem bude uzavřena dohoda o spolupráci.

Zdeněk Kučera, KLJ, MMLJ,
velitel moravské komendy

FOTO BARBORA ŘEHOŘOVÁ

Oživení pro klienty v Oseku

Po Novém roce pokračovala naše dobrovolnická práce v oseckém domově. Již na tradiční předvánoční akci v prosinci nám klienti připomínali, že chtějí jako v minulém roce vyrábět přáníčka k svátku svatého Valentýna. V jejich pojetí se nejedná ani tak o svátek zamilovaných, svá přáníčka většinou směřují k podobně postiženým kamarád-

kám z domova v Mačkově u Strakonice a často také k sestřičkám, které o ně v Oseku pečují. U vybarvování a slepování papírových přáníček, které jsme pro ně připravili, někteří projevili nečekanou zručnost, jiným zas pomohli naši dobrovolníci.

V březnu nás teplé počasí vylákalo ven, do zámeckého parku. Zakoupili jsme kuličky „skleněnky“

a v oblíbené jarní hře zavzpomínali na dětská léta. Po turnaji si všichni účastníci odnesli na pokoje odměnu v podobě vyhraných kuliček. Naši odměnou pak byly rozzářené tváře klientů domova, které nás opět přesvědčily, že naše dobrovolnické snažení má smysl. Že můžeme v duchu lásky k bližnímu pomáhat a potěšit.

Jihočeská jednotka LP-Receptorie

Velikonoce na jihu Čech

Díky křtu tvoří katolíci, pravoslavní i protestanti *královské kněžstvo a svatý lid*. „Znamená to, že máme společné poslání, a to předávat přijaté milosrdenství dalším, počínaje u chudých a opuštěných,“ prohlásil papež František ve vatikánské aule Pavla VI. v rámci týdne modliteb za jednotu křesťanů v lednu loňského roku.

Členové jihočeské jednotky Lazariánské pomoci – Receptorie, vědomi si významu slov papeže Františka, opětovně připravili pro klienty Domova se zdravotním postižením v Oseku na Strakonicku, a nejen pro ně, několik předvelikonočních akcí.

První z nich byla již podruhé pouť po křížové cestě ve starobylé jihočeské obci Radomyšl. Cesta vede ze vsi od původně románského kostela sv. Martina až k baroknímu kostelu sv. Jana Křtitele. Díky laskavosti paní Krejčové z místní římskokatolické farnosti jsme si jako vloni půjčili klíče od dvířek jednotlivých zastavení a mohli se vydat na cestu. Přes původně nepříznivou předpověď počasí se všem klientům-poutníkům podařilo statečně zvládnout náročnou několikakilometrovou trasu z oseckého domova do Radomyšle a zpět bez komplikací. Seznámili se s historií a významem této cesty pro věřící ze širokého okolí a u jednotlivých zastavení se zamýšleli nad hloubkou poselství, které nám Kristus svou „poslední pozemskou cestou“ zanechal.

Druhou akcí bylo zahájení výstavy prací klientů oseckého domova v důstojných prostorách zámečku Dub u Prachatic, které laskavě poskytl rodina di Battaglia. Více než dvacet návštěvníků srdečně uvítala



majitelka zámku, paní Jana-Maria di Battaglia, DLJ-J, spolusestra našeho řádu. Po proslovu pana Mgr. Hájka, ředitele Domova v Oseku a velitele jihočeské jednotky Lazariánské pomoci cfr. Aleše Randla, BLJ, zahrála krásné jihočeské písničky kapela Osečanka. Po občerstvení měli přítomní možnost zhlédnout samotnou výstavu. Že se práce líbí,

bylo vidět prakticky okamžitě po otevření výstavy, kdy došlo k prodeji jednoho z vystavených děl. Výstava bude probíhat až do 17. května a finanční prostředky z prodeje děl budou věnovány na další zkvalitňování života klientů Domova se zdravotním postižením v Oseku.

Zbyněk Rýpar, BLJ

FOTO JIHOČESKÁ JEDNOTKA LP – RECEPTORIE

Přirůstky řádů Panny Marie z Hory Karmel a svatého Lazara z Jeruzaléma z roku 1672

Ediktem z prosince 1672 (potvrzeným v dubnu 1693 a tiskem vydaným v roce 1694) připojil král Ludvík XIV. ke spojeným řádům sv. Lazara a P. Marie z Hory Karmel řád Svatého Ducha z Montpellier, řády svatého Jakuba od meče a sv. Jakuba z Lukky, Božího Hrobu, svaté Kristýny ze Somportu, Panny Marie zvaný Německý, svatého Ludvíka z Boucheraumontu a další rytířské řády, světské i řeholní (sic!), jejich majetky (nemocnice a domy pro poutníky) a důchody. Pro francouzské korporace znamenal dokument zrušení, pro cizí jen vyvlastnění majetku ve Francii.

Řád Svatého Ducha z Montpellier

Špitální řád založil Guy de Montpellier v roce 1180, vlastní stanovy schválil papež ještě před koncem XII. století. Po třech stoletích byl s tisíci nemocnicemi největší středověkou špitální institucí s pobočkami ve všech evropských zemích, ale po dalších dvou stoletích šel k zániku. Provincie mimo Francii se osamostatnily a časem zanikly, ve Španělsku a Polsku v poněkud pozmeněné podobě působí dodnes.



Řád svatého Jakuba od meče

Rytířský řád od počátku kolem roku 1170 působil ve dvou větvích, portugalské a španělské, s úkolem bojovat proti nevěřícím. K rytířům se brzy přidali i mniši a špitálníci, řád se rychle rozšířil i do okolních království. V XVI. století postupně ztrácel samostatnost a nakonec se stal, podobně jako jiné pyrenejské rytířské řády, řádem dynastickým, jímž je dosud.



Řád svatého Jakuba z Lukky

Rytířský řád, původně špitálnícké bratrstvo s úkolem pečovat o poutníky, založila markraběnka Matylda Toskánská (z Canossy) koncem XI. století. Spíše vlastně vznikl spojením několika malých bratrstev, z nichž jedno sídlilo v Luce. Podle odznaku byli jeho členové zvaní Rytíři Tau. Bratři spravovali silnice a mosty a chránili poutníky před lupiči. V XVI. století už řád nevyhovoval změnám evropským poměrům a v době vydání zmíněného ediktu byl už jen v troskách.



Text a kresby: Zdirad J. K. Čech, KCLJ

Řád Božího Hrobu

Rytířský a kanovnícký řád podle tradice založený Godfriedem z Bouillonu po dobytí Jeruzaléma, s úkolem chránit Boží hrob, procházel během svého trvání několika křezmi a byl opakovaně rušen a zakládán, vždy spojen se Svatým stolcem. Dnes sdružuje duchovní i laiky, muže i ženy a jeho úkolem je pomoc jeruzalémskému latinskému patriarchátu.



Řád svaté Kristýny ze Somportu

Původně bratrstvo při útulku pro poutníky ve slavném pyrenejském průsmyku na cestě do Compostely, pocházející z konce XI. století, při opatství, dnes už zaniklém. Patrně mělo svou vlastní řeholi, a proto bylo počítáno mezi řády.



Řád Panny Marie zvaný Německý

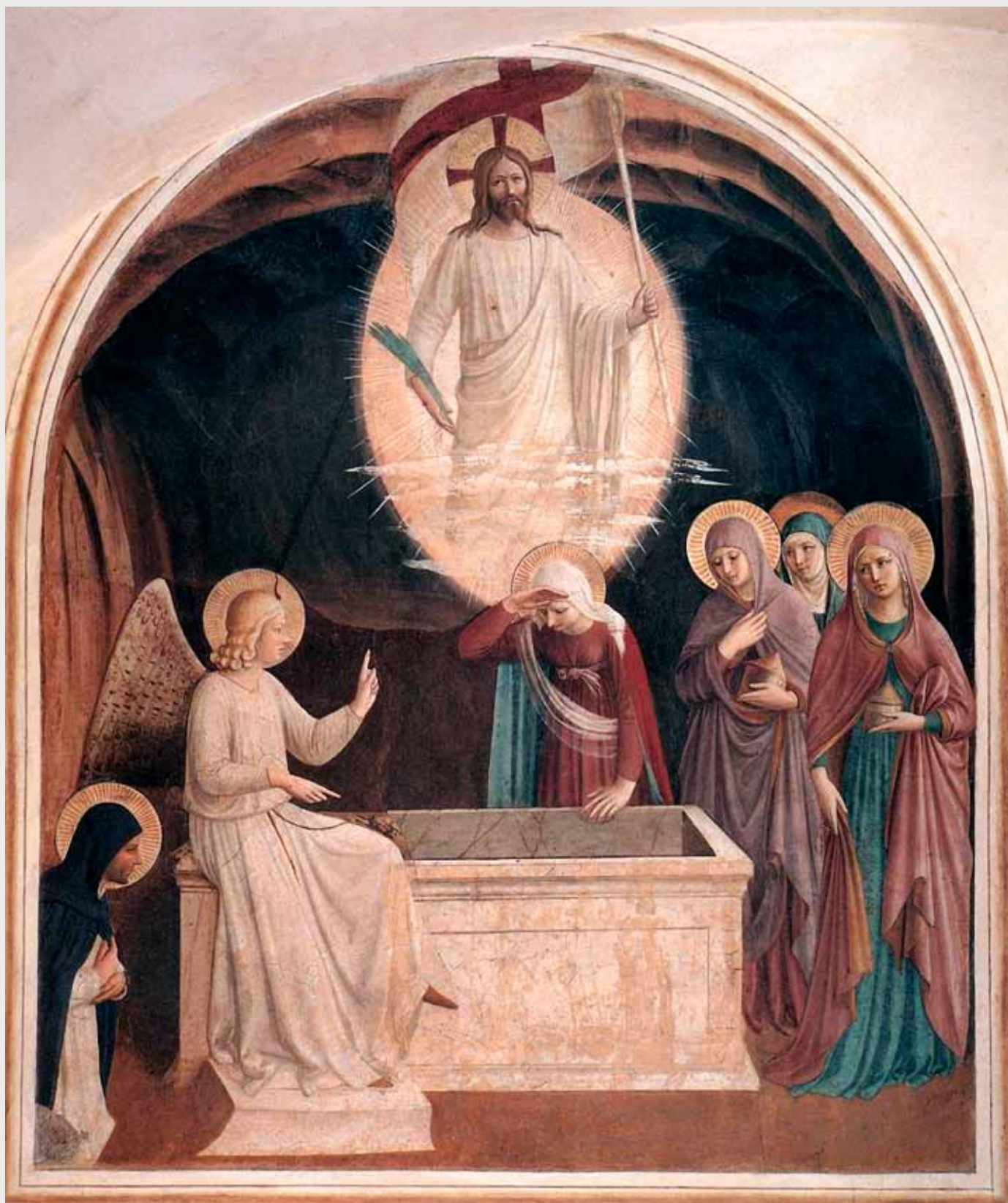
Dnes řeholní kanovnícký Řád bratří a sester německého domu Panny Marie v Jeruzalémě má svůj začátek v Akkonu při třetí křížové výpravě. Po ztrátě Svaté země našel své působiště v christianizaci severní Evropy, rozerván později reformací a zachráněn habsburským arcidomem.



Řád svatého Ludvíka z Boucheraumontu

Řád, spíše laické škapulířové bratrstvo mužů i žen, špitálních Milosrdcnství Panny Marie, založil v roce 1286 Guy de Joinville, pán de Dongeux pro ochranu chudých poutníků a malomocných. Původně měli vlastní řeholi, kterou v polovině XIV. století kvůli papežskému schválení zaměnili za řeholi svatého Augustina. Později splynuli s františkánskými terciáři.



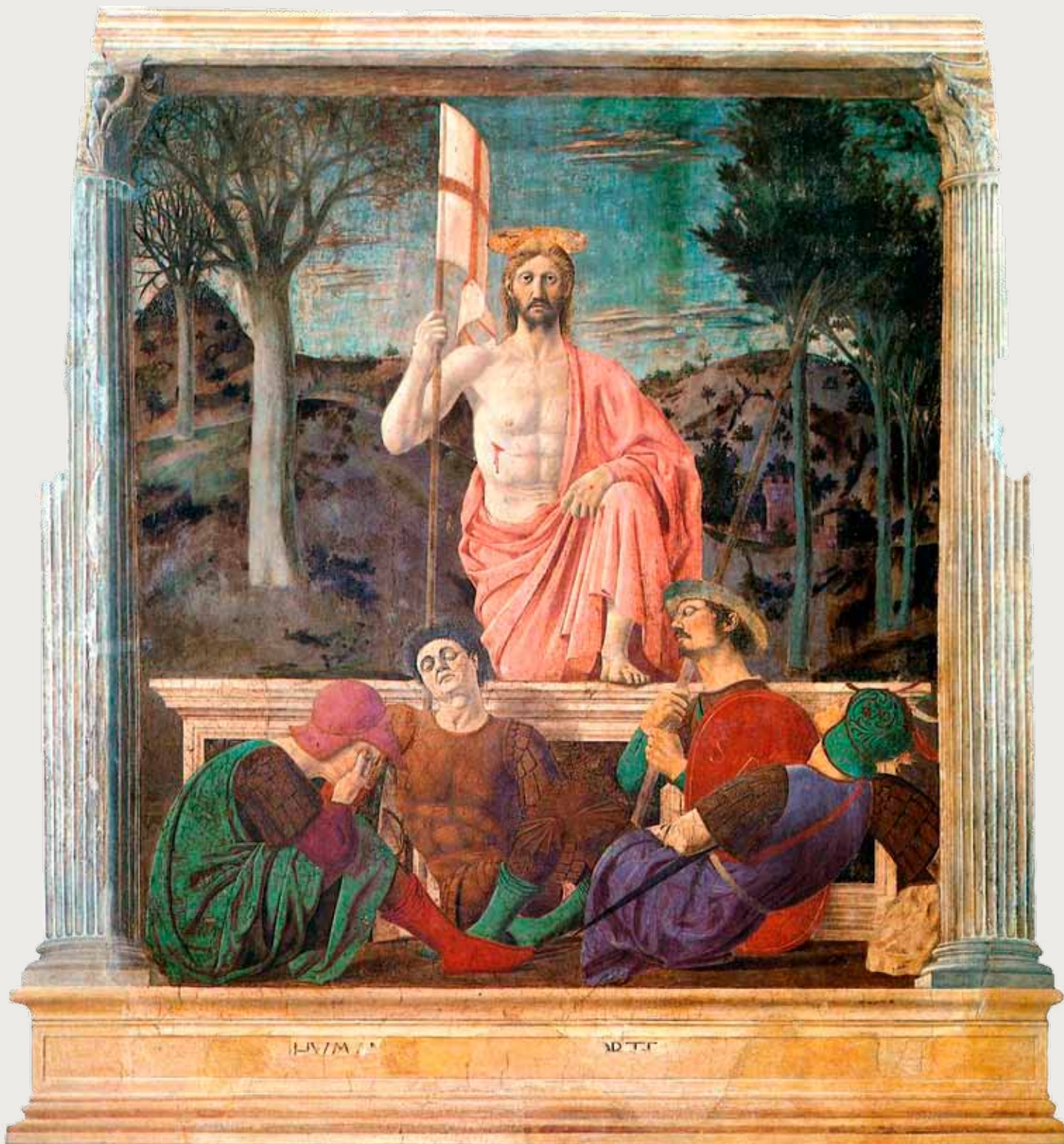


Fra Angelico (*cca. 1395, Vicchio nell Mugello, †1455, Řím): Vzkříšení Krista se ženami u hrobu, 1440–42, fresko, 181×151 cm, dominikánský klášter sv. Marka, cela č. 8, Florencie

Nic více a nic lépe nese svědčí o mnichově lidském a mravním zaujetí pro křesťanské pravdy, o jeho duchovním a idealistickém pojetí malířského úkolu, než freskový cyklus v jeho druhém klášteře u sv. Marka. Téma rozvrhl na výzdobu křížové chodby a kapitulní síně, kde vyliče- no bylo utrpení Krista, a na výzdobu cel, kde malovány byly scény ze života Krista a Marie. Christologický cyklus byl dominikánskou manifestací. Obrazy v mnišských celách měly poslání naučné. Byly monumentálním „Zrcadlem

lidského spasení“, každodenní pobožností a připomínkou těch, jejichž příklad vedl k životu věčnému. Ve vnějším uspořádání obrazů bylo použito konkrétních motivů z klášterních chodeb, cel a velkých arkád, někde pronikly i vzpomínky na toskánskou krajinu. V kompozici jsou obrazy střídmejší, ba snad zcela prosté tak, jak to ukládala přísná dominikánská řehole.

Z úvodu Antonína Friedla ke 13. svazku *Fra Angelico*, edice Mistrů malířství, nakladatelství Melantrich, 1942.



**Piero della Francesca (*1416, Borgo San Sepolcro, †1492, Borgo San Sepolcro)
Vzkříšení, 1463–65, fresko, Palazzo dei Conservatori, Sansepolcro (nyní městská galerie)**

Piero ztvárnil Krista vstávajícího z mrtvých jako určující okamžik křesťanské teologie a víry. Kristus se vynořuje z hrobky jako triumfující válečník s křesťanským vítězným praporcem, který drží vzpřímeně v pravé ruce. Postava hledí přímo před sebe na vzdálený bod upřeným pohledem, který hypnotickým způsobem účinně vtahuje diváka. Často se uvádí, že záměrem středověkého umění bylo stanovit věčné pravdy, zatímco renesanční malířství usilovalo o zobrazení specifického okamžiku na speci-

fickém místě. Piero kombinuje oba přístupy zachycením Krista zrovna ve chvíli vstávání z hrobu na pozadí malířova rodného kraje o velikonočním ránu, ale současně jeho znehybněním do ikonické přítomnosti, zachovávající všichni abstraktnost středověkého Ježíše.

James E. Banker, *Piero della Francesca, Artist and Man*, Oxford University Press, Oxford 2014, str. 109.